

Przedmiotowy system oceniania (PSO) dla klas IV-VIII z języka polskiego

PSO opracowany został na podstawie:

Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania Szkoły Podstawowej w Mirsku

1. Przedmiotem oceniania są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia i jego aktywność.

Kontrola osiągnięć uczniów

Pisemne:

- prace klasowe (podsumowujące rozdziały w podręczniku), testy (diagnozujące, z treści lektury),
- sprawdziany gramatyczne, kartkówki,
- redagowanie krótkiej odpowiedzi (zaproszenie, ogłoszenie/zawiadomienie, notatka, kartka pocztowa, instrukcja),
- redagowanie dłuższej wypowiedzi (opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, list prywatny/oficjalny, opis postaci literackiej/rzeczywistej, opis krajobrazu, opis dzieła sztuki, sprawozdanie, przepis kulinarny, rozprawka, przemówienie)
- rozwiązywanie wskazanych zadań, wykonywanie ćwiczeń,
- samorealizacja – zadania wykonywane w domu wagi 1 lub 2,
- zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń,
- dzienniczek lektur,
- ortograficzne kartki z kalendarza,
- karty pracy.

Ustne:

- kilkudzaniowa wypowiedź,
- quizy ze znajomości treści lektury,
- czytanie tekstów,
- prezentacja multimedialna,
- recytacja,
- aktywność na lekcji.

Praktyczne:

- pokazanie niewerbalnego wytworu pracy: słownika, albumu, pracy plastycznej, prezentacji multimedialnej itp.

Dodatkowo uczeń może otrzymać plusy (+) za:

- wykonanie zadań dodatkowych,
- samorealizację (zadania wykonywane w domu – wagi 1)
- przyniesienie dodatkowych materiałów na lekcję,
- aktywność na lekcji.

Samorealizacja - za zadania domowe wagi 1 uczeń otrzymuje (+), za brak każdego zadania otrzymuje ocenę niedostateczną wagi 1. Krótkie prace domowe są zadawane z dnia na dzień (3-4 razy w tygodniu). Służą wprowadzeniu do następnej lekcji, bądź są podsumowaniem lekcji. Zadań domowych wagi 1 nie można poprawić. Mają one za cel wyrobienie nawyku systematyczności i odpowiedzialności. Zadania na lekcji są sprawdzane wybiórczo. Uczeń w każdym semestrze może być dwa razy nieprzygotowany do lekcji (brak zadania, brak zeszytu). Raz w miesiącu nauczyciel uwzględnia wszystkie (+) i wpisuje oceny do dziennika. Za 6 (+) uczeń otrzymuje ocenę celującą.

Samorealizacja - zadania domowe wagi 2 lub 3 są zadawane z co najmniej tygodniowym terminem na realizację. Uczeń oddaje pracę w wyznaczonym terminie. Za brak pracy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bądź wpisywane jest 0, jeśli praca jest plagiatem. Ocena za zadanie domowe wagi 2 podlega poprawie.

Za prowadzenie zeszytu przedmiotowego uczeń raz w semestrze może zostać oceniony. Oceniana jest staranność, estetyka oraz merytoryczność notatek. W przypadku dłuższej choroby (ponad 2 tygodnie) nie jest wymagane uzupełnianie zaległych lekcji. Brak wybiórczych notatek i lekcji nie wpływa na końcową ocenę za zeszyt. Uczeń, który jest obecny na lekcji powinien posiadać notatkę sporządzoną podczas zajęć. Za brak notatki na konkretnej lekcji uczeń otrzymuje (-). Za 6 (-) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

2. Klasyfikacyjna ocena śródroczna i roczna jest ustalana na podstawie średniej ważonej ocen cząstkowych uzyskanych w ocenianym okresie (I semestru lub całego roku szkolnego). Poszczególne oceny cząstkowe mają swoją wagę, czyli „wartości”:

Waga	Formy sprawdzania wiedzy	uwagi
3	• Prace pisemne (po danym rozdziale z podręcznika)	Poprawa – waga 1 Poprawa – waga 1

	• Sprawdziany z większej partii materiału np. z mitologii, z gramatyki • Sprawdziany z treści lektury • Prezentacje multimedialne przygotowywane przez ucznia w domu i omówione w szkole • Dzienniczek lektur	Poprawa (inna praca w formie wypracowania) - waga 1 Oddanie dzienniczka po terminie – waga 1
2	• Samorealizacja (zadania domowe twórcze) • Odpowiedzi ustne • Samodzielne redagowanie argumentów i ich uzasadnianie (pisemne i ustne) - klasy siódme i ósme • Sprawdziany z mniejszej partii materiału: kartkówki • Ćwiczenia wykonywane w zeszyte ćwiczeń • Recytacja tekstu • Dyktanda • Karty ortograficzne	Poprawa – waga 1 Poprawa tylko ustna – waga 1 Poprawa lub inny termin – waga 1 Poprawa (inny tekst) lub test z reguł ortograficznych – waga 1.
1	• Aktywność na lekcji • Samorealizacja (zadania domowe odtwórcze) • Praca na lekcji samodzielna • Praca w grupach • Diagnoza	

Uczeń może poprawić pracę pisemną w terminie ustalonym przez nauczyciela (jednorazowo).

Do pracy klasowej (po rozdziałach z podręcznika) dołączona jest informacja zwrotna, która zawiera: uzyskaną ocenę, procent porwanych odpowiedzi i uzyskane punkty. Uczeń dostaje również informację o umiejętnościach, które opanował, jak i o tych, które ma jeszcze nieopanowane. Pozostałe oceny uzasadniane są bezpośrednio (ustnie).

Uczeń otrzymuje ocenę:

niedostateczną, jeśli ŚrW jest niższa niż 1,6

dopuszczającą, jeśli ŚrW jest nie niższa niż 1,6 lecz niższa od 2,6

dostateczną, jeśli ŚrW jest nie niższa niż 2,6 lecz niższa od 3,6

dobrą, jeśli ŚrW jest nie niższa niż 3,6 lecz niższa od 4,6

bardzo dobrą, jeśli ŚrW jest nie niższa niż 4,6 lecz niższa od 5,34

celującą, jeśli ŚrW jest wyższa niż 5,35 lub jest laureatem powiatowego konkursu przedmiotowego.

3. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, ma braku w notatkach z lekcji,
- ma niezaliczone prace pisemne,
- nie czyta lektur.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- prowadzi zeszyt przedmiotowy, ma pojedyncze braki w notatkach z lekcji,
- prowadzi zeszyt ćwiczeń, ma pojedyncze nieuzupełnione ćwiczenia,
- zna treść 3 z 4 omawianych lektur,
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym,

- potrafi sformułować pytania i odpowiedzi w związku z konkretną sytuacją,
- podejmuje próby doskonalenia swoich wypowiedzi,
- potrafi samodzielnie połączyć kilka zdań w logiczną wypowiedź,
- potrafi opanować pamięciowo tekst poetycki,
- zna najważniejsze zasady poprawności językowej, dzięki którym jego wypowiedzi są zrozumiałe dla odbiorcy,
- przedstawia swoje zdanie, zna zasady kulturalnej rozmowy,
- czyta teksty i rozumie ich ogólny sens na tyle, aby odpowiedzieć na podstawowe pytania,
- odróżnia bohatera od narratora,
- odróżnia teksty wierszowane od prozatorskich, czyta teksty cicho i rozumie ich ogólny sens,
- czyta teksty głośno i z pomocą nauczyciela stara się poprawnie akcentować oraz artykułować wyrazy,
- dostrzega podobieństwa i różnice między światem przedstawionym w literaturze a rzeczywistością,
- odczytuje teksty kultury (np. komiks, obraz, rzeźbę),
- rozumie proste instrukcje,
- słucha wypowiedzi innych, odpowiednio na nie reaguje,
- redaguje krótkie wypowiedzi, z pomocą nauczyciela redaguje te formy,
- zna najważniejsze zasady ortografii i interpunkcji,
- stara się stosować zasady estetycznego zapisu wypowiedzi,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze słowników i encyklopedii.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- prowadzi zeszyt przedmiotowy, nie ma braków w notatkach z lekcji,
- prowadzi zeszyt ćwiczeń, ma pojedyncze niezupełnione ćwiczenia,
- zna treść wszystkich omawianych lektur,
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, z pomocą nauczyciela podaje przykłady do argumentów, wnioskuje,
- potrafi sformułować pytania i odpowiedzi w związku z konkretną oraz wyobrażoną sytuacją,
- umie poinformować, złożyć życzenia, gratulacje, pozdrowić,
- podejmuje próby doskonalenia swoich wypowiedzi,
- wygłasza z pamięci tekst i oddaje ogólny nastrój utworu,
- angażuje się w rozmowę na określony temat,
- buduje kilkuzdaniowe wypowiedzi ustne,

- opowiada, streszcza, opisuje, używając odpowiednio dobranego słownictwa,
- przedstawia swoje stanowisko w dyskusji,
- stosuje się do zasad kulturalnej dyskusji,
- charakteryzuje bohatera literackiego,
- świadomie korzysta z niewerbalnych środków komunikacji, takich jak gest, mimika twarzy, intonacja, pauza, dostosowując je do rodzaju komunikatu, jego odbiorców, celu wypowiedzi,
- stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej, tak aby jego wypowiedzi były zrozumiałe dla odbiorcy,
- czyta teksty cicho i rozumie ich sens na tyle, aby odpowiedzieć na pytania,
- odróżnia bohatera od narratora, wie, co to jest osoba mówiąca w wierszu,
- z pomocą nauczyciela nazywa elementy świata przedstawionego. rozumie ogólny sens tekstów czytanych cicho, zauważa ich sens metaforyczny (z pomocą nauczyciela),
- płynnie czyta teksty głośno, poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje zasady intonacji zdaniowej,
- dostrzega zależności między dziełem literackim a jego adaptacją,
- dostrzega mechanizmy oddziaływania reklamy na jej odbiorcę,
- rozpoznaje nastrój słuchanych tekstów,
- potrafi wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie,
- stara się stosować zasady estetycznego zapisu wypowiedzi,
- rozróżnia części mowy,
- stosuje wiedzę językową w zakresie słownictwa (dopisuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wyjaśnia wybrane związki frazeologiczne),
- podejmuje próby spójnego opisu dzieła plastycznego,
- korzysta ze słowników i encyklopedii.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- prowadzi zeszyt przedmiotowy, nie ma braków w notatkach z lekcji,
- prowadzi zeszyt ćwiczeń, nie ma braków w ćwiczeniach,
- zna treść wszystkich omawianych lektur,
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów.
- rozpoczyna rozmowę, bierze w niej czynny udział, w odpowiedni sposób prezentuje własne zdanie, formułuje jasne pytania w celu uzyskania informacji,

- wygłasza z pamięci tekst i oddaje nastrój utworu, posługuje się pauzą,
- poprawnie akcentuje wyrazy rodzime, poprawnie wymawia głoski, zaznacza akcenty logiczne, mówi z właściwym tempem. podtrzymuje sytuację komunikacyjną,
- aktywnie uczestniczy w dyskusji na określony temat,
- argumentuje odwołując się do doświadczeń lub tekstu,
- buduje spójne i poprawne pod względem językowym wypowiedzi, zróżnicowane stylistycznie w zależności od intencji nadania i adresata,
- zwraca uwagę na poprawność językową i stylistyczną swoich wypowiedzi,
- czyta teksty cicho i rozumie je na poziomie semantycznym, odkrywa niektóre sensy przenośne,
- odróżnia teksty wierszowane od prozatorskich, użytkowe od artystycznych,
- płynnie czyta teksty głośno,
- rozróżnia teksty artystyczne i użytkowe, prozatorskie i poetyckie, wskazuje ich cechy charakterystyczne,
- rozumie funkcję użytych w tekście środków stylistycznych oraz znaczenie postaci mówiącej w tekście,
- na podstawie analizy utworów literackich odkrywa podstawowe prawa dotyczące człowieka i otaczającego świata.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- prowadzi zeszyt przedmiotowy, nie ma braków w notatkach z lekcji,
- prowadzi zeszyt ćwiczeń, nie ma braków w ćwiczeniach,
- zna treść wszystkich omawianych lektur,
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce z pomocą nauczyciela formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuje.
- koncentruje się na wypowiedzi innych i odpowiednio na nie reaguje, nie przerywa wypowiedzi innych,
- słuchając tekstu rozumie jego sens przenośny,
- słucha wypowiedzi i poleceń w celu stworzenia własnej notatki,
- pisze ciekawie i na temat, stosuje różnorodne typy wypowiedzi,
- zapisuje informacje w wybranej formie, stosuje zasadę zwięzłości,
- umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (stosuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wybrane związki frazeologiczne, przysłowia, powiedzenia, składni (rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzenia, typy wypowiedzi, rysuje wykres graficzny zdania pojedynczego, stosuje zasady interpunkcji zdania pojedynczego i wypowiedzenia złożonego), fleksji (stosuje poprawnie odmienne i nieodmienne części mowy),

fonetyki (posługuje się alfabetem, dzieli wyrazy na litery i głoski, sylaby, stosuje sposoby oznaczania miękkości głosek, uwzględnia różnice w wymowie i pisowni nosówek),

- konstruuje wypowiedzi zróżnicowane stylistycznie w zależności od intencji nadawcy, odbiorcy komunikatu raz sytuacji komunikacyjnej,
- opisując dzieło plastyczne, zauważa sens przenośny,
- charakteryzuje postać literacką lub rzeczywistą, nazywa jej cechy charakteru, osobowości i usposobienia, zauważa motywy działania,
- w wypowiedziach stosuje wyrazy przeciwstawne, związki frazeologiczne i przysłowia, a także powiedzenia związane z regionem; rozumie funkcję neologizmów i archaizmów,
- posługuje się słownikami, zna ich wszystkie typy, potrafi dokonać wyboru źródła informacji.

Ocena celująca

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- zna treść wszystkich omawianych lektur oraz czyta lektury dodatkowe i potrafi wykorzystać jej na lekcji,
- prowadzi rozmowę w zależności od sytuacji, broni swoich racji, potrafi w sposób komunikatywny przedstawić samodzielnie zdobytą wiedzę,
- tworzy wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, w rozprawce formułuje tezę, hipotezę oraz argumenty, samodzielnie podaje przykłady do argumentów, wnioskuję.
- wygłasza z pamięci tekst, potrafi zmusić słuchaczy do refleksji,
- wypowiada się w sposób językowo poprawny, wspomaga wypowiedź środkami pozawerbalnymi, cechuje się wysoką kulturą języka,
- mówi w sposób przemyślany, rozpoczyna rozmowę na temat lektury od postawienia problemu,
- twórczo opowiada i opisuje,
- czyta teksty cicho i rozumie je, odkrywa sensy przenośne i potrafi je zinterpretować,
- rozpoznaje nastrój słuchanych tekstów, intencje nadawcy, potrafi je zinterpretować,
- proponuje urozmaicone formy notatek,
- świadomie, sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie słownictwa, składni, fonetyki, fleksji, dba o poprawność wypowiedzi, wykazuje się wysoką kulturą języka, poszerza wiedzę o materiał wykraczający poza program nauczania swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie formami wypowiedzi pisemnej, a ponadto tworzy własne teksty, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo, formułuje wypowiedzi na temat przeczytanych lektur (także spoza listy lektur),
- dokonuje właściwych wyborów źródeł informacji.

Opracowała: Diana Dolińska